

Muszyna 1 jest magiczna – i ta magia co roku do górskiego miasteczka przy granicy ze Słowacją przyciąga setki tysięcy gości. Wędrówka po uzdrowisku nad Popradem gwarantuje zachwycające widoki. Choćby te z ruin **XIV-wiecznego zamku** 2 strzegącego szlaku węgierskiego, którym transportowano słynne tokajskie wina. Wart zobaczenia jest podzamkowy zespół dworski, w którego skład wchodzi **Dwór Starostów** 3, **Kordegarda** 4 i rekonstrukcja XVIII-wiecznego **Zajazdu** 5 (obecnie muzeum). Niezwykłym zabytkiem ziemi muszyńskiej jest **wpisana na listę UNESCO połemkowska świątynia w Powroźniku** 6. Licząca ponad 400 lat drewniana budowla powstała bez użycia gwoździ! To nie jedyna zabytkowa cerkiew na terenie gminy, w sumie jest ich aż **dziesięć** a - 1. O bogatej historii Muszyny niegdyś nazywanej „Państwem Muszyńskim” świadczy także **rynek** 7, zabytkowy zespół architektoniczny: **ul. Kościelna** 8 oraz **barokowy kościół św. Józefa** 9. Jednak Muszyna znana jest przede wszystkim ze znakomitych **wód mineralnych** 10. Występują tu liczne źródła wód

tu uprawiać m.in.: **narciarstwo zjazdowe i biegowe** 15, **jazdę na łyżwach** 16, **ślizgostradzie** 17, trikke skki, snowboard i jazdę na skuterach śnieżnych, a nawet spróbować **jazdy psim zaprzęgiem** 18 lub wybrać się w góry na raketach śnieżnych. Idealnym dopełnieniem aktywnie spędzonego dnia może być szeroka oferta **SPA & Wellness** 19 (zabiegi i odnowa biologiczna, sauna, solarium, jacuzzi) proponowana przez liczne ośrodki wypoczynkowe. Przez unikatowe osobliwości natury rejonu Muszyny prowadzi blisko 140 km turystycznych szlaków. Na swojej mapie wędrówki warto odznaczyć rezerваты: Hajnik, Żebracze, **Las Lipowy Obrozyska** 20 oraz dziewięćsetletni staw w środku lasu **Czarną Młakę** 21 i unikatowe na skalę europejską **mofety** 22. Mówiąc o Muszynie, nie sposób pominąć faktu, że nosi ona miano „miasta ogrodów”. I to nie tylko z powodu mnóstwa **klombów o zaskakujących kształtach** 23. W urządzonych tu największych w kraju **Ogrodach Sensorycznych** 24 można poznać i poczuć przyrodę

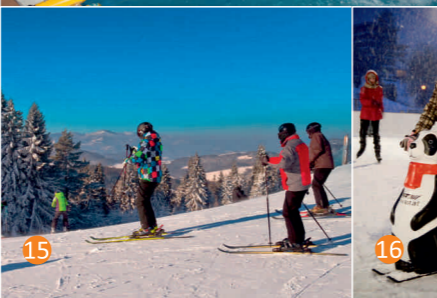

o różnicowanym składzie i właściwościach leczniczych. Są tak ważnym aspektem życia muszynian, że co roku w sierpniu organizowany jest „Festiwal Wód Mineralnych”. Ale jak na prawdziwe kulturalne uzdrowisko przystało, imprez odbywa się tu mnóstwo: Noc Świętojańska, Piknik Majowy, **Jarmarki Regionalne** 11, Galicyjskie Spotkania Jazzowe, Jesień Popradzka, Festiwal Piosenki Turystycznej, Festiwal Dzieci Gór, no i **musicale** 12. Te ostatnie były inspirowane bogatą historią i kulturą Muszyny, pełną czarownic, wodnych panien czy rozbójników. Doskonale wyposażona baza sportowa sprostą wymaganiom pasjonatów aktywnego wypoczynku. Nowoczesne, wielofunkcyjne boiska, korty tenisowe i **centrum rekreacji wodnej** 13. Oczywiście, są! Ale prócz tego skatepark, zorbing, tory do łucznicstwa i paintballu. Można skorzystać z jazdy na quadach, elektrycznych hulajnogach, trikkach czy off roud'u. Sporym zainteresowaniem cieszą się także **splywy pontonowe** 14 i kajakowe na rzece Poprad. Zimą kurort zmienia się w prawdziwą „Mekkę sportów zimowych”. Można

plenerowych 25. **Ogrody Biblijne** 26 prezentują niespotykane aranżacje obrazujące zapisy z Pisma Świętego. Jest także **Ogród Magiczny** 27. Dla jednych wystawa sztuki pod gołym niebem, dla innych – podróż oczami wyobraźni do antycznej Grecji. Dla jeszcze innych – cichy gaj w uzdrowisku, w którym można wypocząć na łonie natury. Jednym słowem **MUSZYNA**, miasto źródeł, samo jest prawdziwym **ŹRÓDŁEM WRAŻEŃ**.

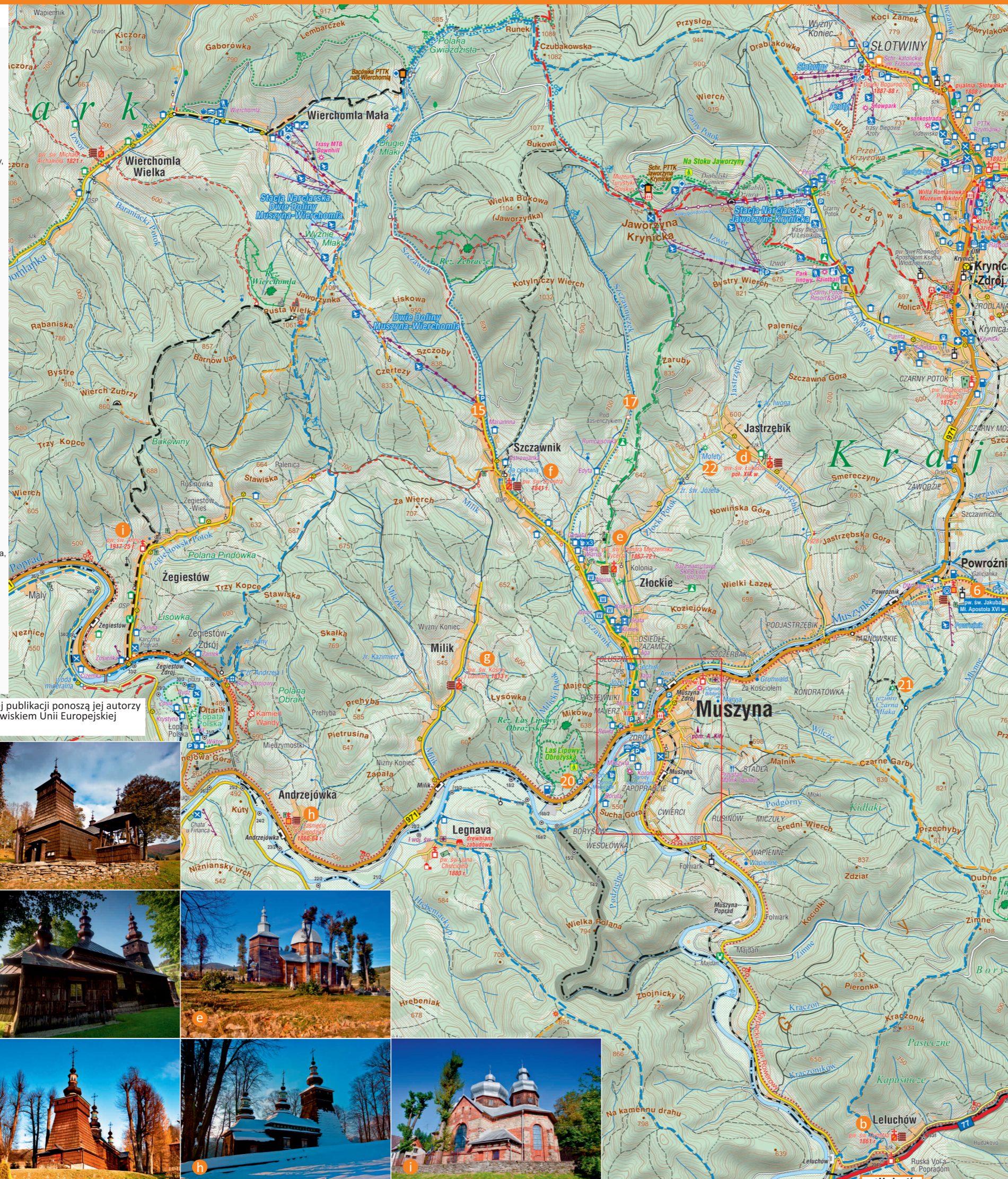
Jednym ze słowackich sąsiadów gminy Muszyna jest zaprzyjaźniona z nią jednowioskowa gmina **Lubotin** 28. To jedna z największych wiosek w powiecie Stará Ľubovňa, leżąca w jego północno-wschodniej części, zaledwie 16 km od samej Muszyny. Rozciąga się wzdłuż obu brzegów rzeki Ľubotinka, prawego dopływu rzeki Poprad, jedynej rzeki na Słowacji, kierując się na północ Polski aż do Morza Bałtyckiego. Uważa się, że Ľubotin należy do najstarszych słowackich wsi, istniejących już w XI wieku. Jednakże pierwsze pisemne wzmianki o tej osadzie znajdują się dopiero w zapiskach księdza Štefana z Ľubotína z 1330 r. Najstarszy kamienny budynek w miejscowości nazywany jest przez mieszkańców „Zamkiem”. Przy wejściu znajduje się kilka **starych drzew** 29 (lipy i kasztanowce), przy czym obwód najpotężniejszej lipy na wysokość około 1 metra od ziemi to 440 cm. Na tej podstawie można założyć, że drzewo może mieć około 200 lat. Wspaniałym zabytkiem Ľubotína jest ponad stuletni **kościół pw. Maryi Panny** 30. Charakterystycznym elementem świątyni jest wzniosła wieża z trzema dzwonami. Największy z nich nosi nazwę Michael i pochodzi z 1846 r. W kościele znajdują się cenne przedmioty m.in. obrazy świętych, drzeworyty i **zabytkowy złoty kielich z 1807 r.** 31 Przez Ľubotin przebiega europejski długodystansowy szlak pieszy oznaczony symbolem E3, łączy brzegi Atlantyku z Morzem Czarnym. Jego długość wynosi ok. 7500 km i prowadzi przez 12 krajów: Turcję, Bułgarię, Rumunię, Węgry, Słowację, Polskę, Czechy, Niemcy, Luksemburg, Belgię, Francję i Hiszpanię.

LEGENDA

- las, zarośla, młodnik
- teren przemysłowy, tereny mieszkalne, budynek użyteczności publicznej
- drogi główne
- drogi asfaltowe, przystanek PKS, droga utwardzona, inna droga, ścieżka, linia kolejowa
- skały, pomnik przyrody nieożywionej
- stawy, źródła wód mineralnych, pijalnia wód mineralnych
- rzeka, potok, strumień, strumień okresowy, most, kładka
- kościół, kościół zabytkowy; mury, drewniany, cerkiew
- obiekt na szlaku architektury drewnianej
- kaplica, kaplica zabytkowa, kapliczka, kapliczka zabytkowa
- krzyże, mogiły, tablica pamiątkowa, zabytkowa figura religijna
- muzeum, galeria lub izba regionalna, pomnik
- zabytkowy dwór, zabytek UNESCO
- zabytek architektury drewnianej
- ruina: zamku, pałacu, dworu
- hotel, inny obiekt noclegowy, schronisko
- punkt informacji turystycznej, posterunek policji GOPR
- ośrodek zdrowia, szpital, poczta
- kapieliśko, łowisko
- restauracja, bar, kawiarnia
- amfiteatr, basen
- kemping, boisko
- agroturystyka, ośrodek jeździecki, leśniczówka
- cmentarz chrześcijański, cmentarz żydowski
- cmentarz z I wojny światowej, miejsce martyrologii
- rezerwat przyrody, pomnik przyrody, ciekawostka przyrodnicza
- granica: parku krajobrazowego, rezerwatu przyrody
- stacja benzynowa, LPG, parking
- kamieniołom: czynny, nieczynny
- wieża przekaźnikowa, wieża obserwacyjna, remiza
- punkt widokowy, stacja narciarska
- szlaki turystyczne PTTK
- szlaki dydaktyczne i spacerowe
- początek szlaku turystycznego
- szlaki konne
- szlaki rowerowe
- długość odcinka szlaku turystycznego; czas przejścia w godz. i przewyższenie we wskazanym kierunku
- granica: gminy, powiatu, państwa

Wyłączną odpowiedzialność za zawartość niniejszej publikacji ponoszą jej autorzy i nie może być ona utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Unii Europejskiej oraz Euroregionem „Tatry”.

